

1 Vilka kostnader uppstår vid en rättegång och vem måste som regel betala dem?

Sekundära rättshjälpskostnader (*antrinė teisinė pagalba*) är kostnader som sökanden är befriad från att betala, nämligen: kostnader för tvistemål, kostnader för författningsförfaranden, kostnader för administrativa förfaranden, kostnader för domstolsärenden rörande brott av administrativ art, kostnader för prövning av en civilrättslig talan som väckts i ett brottmål, kostnader för försvar och representation i förfaranden (inbegripet talan om överklagande och kassation, oavsett vem som väcker dem), kostnader för verkställighetsförfaranden enligt anvisningarna till verkställighet av beslut, som godkänts av justitieministern, och kostnader för utarbetandet av inlagor, bevisupptagning, översättning och representation i förfaranden för preliminär tvistlösning utanför domstol, om ett sådant förfarande föreskrivs av lag eller beslutas av domstol. Resekostnader betalas också när sökandens närvaro är obligatorisk enligt lag eller erkänns av domstolen.

Vid gränsöverskridande tvister på privaträttens område täcker den statliga rättshjälpen

kostnader för tolkning,

kostnader för att översätta ansökan om rättshjälp och styrkande handlingar,

kostnader för att översätta de viktigaste inlagor som begärts av domstolen eller den behöriga myndigheten och som ingetts av sökanden,

resekostnader som sökanden ska stå för, om de personer som är förknippade med sökandens mål måste inställa sig vid domstol enligt litauisk rätt eller ett domstolsavgörande och domstolen beslutar att de berörda personerna inte kan höras med några andra medel.

Vid gränsöverskridande tvister i vilka sökanden har sin hemvist eller stadigvarande bosättning i Litauen täcker den statliga rättshjälpen

rättshjälp som beviljats i Litauen innan en ansökan om rättshjälp mottogs i ett annat EU-land där målet prövas eller domen ska verkställas,

översättning av ansökan om rättshjälp och styrkande handlingar.

Om du har rätt till sekundär rättshjälp som till 100 procent finansieras av staten är du undantagen från dessa kostnader. Om du endast har rätt till begränsad rättshjälp får du betala resten av kostnaderna själv.

2 Vad exakt är rättshjälp?

Primär rättshjälp (*pirminė teisinė pagalba*), sekundär rättshjälp (*antrinė teisinė pagalba*) och statlig utomrättslig medling (*valstybės užtikrinama neteisminė mediacija*) beviljas på det sätt som anges i Litauens lag om statlig rättshjälp (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*).

Du bör ansöka om primär rättshjälp om du behöver juridisk information, juridisk rådgivning, handlingar för statliga och kommunala myndigheter, alternativ tvistlösning eller ett förlikningsavtal. De som tillhandahåller primär rättshjälp utarbetar också framställningar om äktenskapsskillnad efter gemensam ansökan, skilsmäsoavtal, ansökningar om rättsligt avgörande, invändningar mot ansökningar från borgenärer, ansökningar om rättsligt tillstånd att sälja eller inteckna fast egendom, ansökningar om rättsligt tillstånd att ta emot ett arv och ansökningar om rättsligt förhandstillstånd för att inleda transaktioner som inbegriper tillgångar som tillhör någon som är omyndigförklarad eller har begränsad rättskapacitet inom ett visst område.

Primär rättshjälp finns i alla litauiska kommuner.

Du bör ansöka om sekundär rättshjälp om du behöver hjälp med att utarbeta inlagor, försvar eller biträde av advokat i rättsliga förfaranden, däribland verkställighetsförfaranden, biträde under det preliminära utomrättsliga skedet av en tvist, om detta krävs enligt lag eller domstolsbeslut, eller befrielse från advokatarvoden, rättegångskostnader och andra kostnader.

Du bör ansöka om statlig utomrättslig medling om du vill lösa en tvist i godo.

Beslut om sekundär rättshjälp eller statlig utomrättslig medling fattas av den statliga rättshjälpsstjänsten (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*).

All information om statlig rättshjälp finns på webbplatsen för **informationssystemet om rättshjälp** (*Teisinės pagalbos paslaugų informacinės sistemos – TEISIS*) <https://teis.is.lt/external/home/main>.

3 Vilka krav måste uppfyllas för att man ska få rättshjälp?

Primär rättshjälp beviljas litauiska medborgare, medborgare i ett EU-land, personer som lagligen vistas i Litauen eller ett annat EU-land samt personer som har rätt till sådan hjälp enligt internationella avtal som Litauen är part i. Alla sådana personer har rätt till en timmes gratis rådgivning, oavsett ekonomisk situation.

De som tillhandahåller primär rättshjälp ger råd om alternativ tvistlösning, lämnar upplysningar om rättssystemet, lagar och andra rättsakter, hjälper till med att vid behov utarbeta förlikningsavtal eller fylla i ansökningar om sekundär rättshjälp, eller utarbeta de rättegångshandlingar som föreskrivs i lag. Primär rättshjälp nekas om sökandens påståenden uppenbart saknar grund, sökanden redan har fått omfattande rådgivning i samma fråga, det står klart att personen kan få råd av en advokat utan statlig rättshjälp, ansökan inte avser personens egna rättigheter och berättigade intressen, utom i fall av lagstadgad representation, eller om det föreligger missbruk av statlig rättshjälp eller materiella eller processuella rättigheter.

Sekundär rättshjälp beviljas samma grupp personer, men är knuten till krav på personliga tillgångar (eller familjetillgångar) och personlig inkomst.

Sekundär rättshjälp får beviljas personer vars personliga tillgångar (familjetillgångar) och personliga årsinkomst under det senaste året inte överstiger de normativa nivåer som fastställts av Litauens regering. Observera att personer som söker sekundär rättshjälp måste lämna uppgifter om sin och sin makes lösa och fasta egendom.

Oberoende av personliga tillgångar (eller familjetillgångar) eller personlig årsinkomst kan gratis sekundär rättshjälp till exempel beviljas till brottsoffer, mottagare av sociala förmåner, personer med allvarlig funktionsnedsättning eller som anses arbetsoförmögna eller som har uppnått pensionsåldern och för vilka det har fastställts betydande särskilda behov i enlighet med det förfarande som föreskrivs i lag, och andra personer som förtecknas i artikel 12 i lagen om statlig rättshjälp.

Sekundär rättshjälp nekas om sökandens påståenden uppenbart saknar grund, representation i fallet inte är genomförbar, sökanden gör anspråk på ideell skada rörande ärekränkning, men ingen väsentlig skada har åsamkats, ansökan rör en fordran som härrör direkt från sökandens yrkesmässiga verksamhet eller sökandens verksamhet som egenföretagare, sökanden har möjlighet att tillgå de erforderliga rättsliga tjänsterna utan att använda sig av statlig rättshjälp, ansökan inte avser kränkning av personens egna rättigheter, utom i fall av lagstadgad representation, den fordran för vilken man begär sekundär rättshjälp har överförs till den sökande i syfte att erhålla statlig rättshjälp, sökanden missbrukar statlig rättshjälp eller sina materiella eller processuella rättigheter, sökanden vägrar att betala en del av de fasta kostnaderna för sekundär rättshjälp, granskning av fordringens förtjänster uppdagar att de

potentiella kostnaderna för sekundär rättshjälp skulle överstiga storleken på den finansiella fordringen (ekonomiska intressen), eller om sökanden beviljades sekundär rättshjälp i ett annat fall men vägrade att betala de fasta kostnaderna för sekundär rättshjälp eller delar av dessa inom den angivna tidsfristen.

Statlig utomrättslig medling kan äga rum om åtminstone en av parterna i tvisten har rätt till sekundär rättshjälp.

Vid gränsöverskridande tvister där de personliga tillgångarna (eller familjetillgångarna) och personlig inkomst för fysiska personer som är lagligen bosatta i ett annat EU-land överstiger den normativa nivå som fastslagits av regeringen, men de anger att de inte kan bära kostnaderna för förfarandena, måste den statliga rättshjälpstjänsten fastställa huruvida personen i fråga har möjlighet att betala förfarandekostnaderna, med beaktande av levnadskostnaderna i det andra EU-landet där personen är bosatt eller har sin huvudsakliga hemvist, och kan besluta att bevilja sekundär rättshjälp. I så fall bedöms huruvida sökanden har rätt till rättshjälp med hänsyn till deras personliga tillgångar (eller familjetillgångar) och personliga inkomst, i enlighet med lagstiftningen på den plats där sökanden är bosatt eller har sin huvudsakliga hemvist.

4 Beviljas rättshjälp för alla typer av rättegångar?

Ja, utom vid gränsöverskridande tvister. Vid gränsöverskridande tvister beviljas statlig rättshjälp på privaträttens område.

5 Finns det särskilda förfaranden för nödsituationer

Ja. Om det är obligatoriskt att ha en försvarsadvokat eller ett behörigt ombud närvarande vid straffrättsliga förfaranden, utses den advokat som tillhandahåller sekundär rättshjälp av förundersökningsmannen, den allmänna åklagaren eller den domstol som prövar målet.

6 Var finns ansökningsformulären för rättshjälp?

Ansökningsformuläret för sekundär rättshjälp, tillsammans med kompletterande handlingar, och ansökningsformuläret för statlig utomrättslig medling, tillsammans med kompletterande handlingar, finns på webbplatsen om statlig rättshjälp: <https://vgtp.lt/en/links/requests>.

Ansökningsformuläret som ska lämnas in vid gränsöverskridande tvister finns på [e-juridikportalen](#).

7 Vilka handlingar ska bifogas en ansökan om rättshjälp?

De handlingar som ska lämnas in finns på webbplatsen om statlig rättshjälp: <https://vgtp.lt/en/links/requests>.

För gränsöverskridande tvister gäller följande:

Ansökningsformuläret (som ska undertecknas av den person som ansöker om rättshjälp eller personens ombud, som måste ha en fullmakt).

Identitetshandling: pass, id-kort, uppehållstillstånd i Litauen eller ett EU-land.

Handlingar som styrker anspråket (t.ex. rättsliga avgöranden i målet eller kontraktet, om anspråket rör fullgörandet av ett kontrakt, osv.).

Intyg från behörig myndighet i hemvistlandet om att du har rätt till gratis rättshjälp i det egna landet i enlighet med det landets lagstiftning.

8 Var ska ansökan om rättshjälp lämnas in?

Till den statliga rättshjälpstjänsten:

Odminių g. 3, 01122 Vilnius

Tfn 8 700 00 211

Fax 8 700 35 004

E-post: teisinepagalba@vgtp.lt

9 Hur tar man reda på om man har rätt till rättshjälp?

Ansök till den statliga rättshjälpstjänsten.

10 Vad bör jag göra om jag har rätt till rättshjälp?

Lämna in en ansökan, tillsammans med nödvändiga handlingar, till den statliga rättshjälpstjänsten.

11 Vem väljer advokat om man har rätt till rättshjälp?

Den statliga rättshjälpstjänsten.

12 Täcker rättshjälpen alla rättegångskostnader?

Om du beviljas rättshjälp som till 100 procent finansieras av staten behöver du inte betala advokatarvoden och rättegångskostnader. Om du beviljas rättshjälp som finansieras av staten måste du själv betala återstående del av advokatarvoden och rättegångskostnader. Observera att man inte kan befrias från att betala den andra partens rättegångskostnader, så om en person väcker talan vid domstol och talan avvisas får rätten besluta att personen ska betala den andra partens rättegångskostnader. I så fall befrias du inte från att betala den andra partens rättegångskostnader.

13 Vem står för övriga kostnader, om man bara har rätt till begränsad rättshjälp?

Den som får begränsad rättshjälp står för övriga kostnader.

14 Omfattar rättshjälpen även överklaganden?

Ja, sekundär rättshjälp är också tillgänglig för förberedelse av ett överklagande och för företrädande vid appellationsdomstolen. Observera att om sekundär rättshjälp beviljades i första instans måste en ny ansökan inges, tillsammans med samtliga nödvändiga handlingar, för att erhålla sekundär rättshjälp i överklagandeförfarandet. Den statliga rättshjälpstjänsten bedömer om du har rätt till rättshjälp i överklagandeförfarandet.

15 Kan rättshjälpen dras in innan rättegången avslutas (eller till och med återkallas efter rättegångens slut)?

Ja, om det visar sig att den person som beviljades rättshjälp förtegit information eller lämnade falska uppgifter för att få statlig rättshjälp. Rättshjälp kan också dras in på personens egen begäran, eller om det visar sig att personen missbrukar rättshjälpen, inte samarbetar med advokaten osv.

16 Går det att överklaga ett avslag av en rättshjälpsansökan?

Ja. Ett beslut som den statliga rättshjälpstjänsten fattat kan överklagas till den litauiska Högsta nämnden för förvaltningstvister (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) (Vilnius g. 27, Vilnius) eller Vilnius regionala förvaltningsdomstol (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) (Žygimantų g. 2, Vilnius) inom en månad från att beslutet tagits emot.

17 Medför ansökan om rättshjälp att preskriptionstiden avbryts?

Nej.

Senaste uppdatering: 26/02/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.